

מסורת הש"ס

(א) [בכרת ט. ועס נטמן],
(ב) [בכרת י. ועס נטמן],
(ג) [מס' ד"א פ"ח מוספתא
ב"ב פקדו ו"ד], (ד) [מז']
ב"ב ע"ש מס' ד"א פ"ח,
(ה) [שם פ"ט] (ו) [זבמנו
לקמן קד: וע"ש ובפס"י
שם ובכרמות כג. ובגדה
ט: ע"ש ובשבת קג. הא
מני רבי יוסף ורבי כהנא
רבי יהוא, (י) [מוספתא פ"ז
ה"א ע"ש], (יא) [ז"ל אחר
ד"ה מנכ"א, ט] וע"ש מ"ז,
(יב) ע"ה: לך,

הנהגות הב"ח

(א) גמ' לפנייה אלא
(בשגל) מו"ם וי"צ פ"א
שלש: (ג) ר"ש ד"ה צמר
וסי' לשון תמורה הוא
האי טריפה לג"ל אות ד'
נמקם:

מוסף רש"י

וכי מכללא מאי וסי'
אמר ל"ה מכללא מאי
גריעותא איכא לתמר ל"ה
צפירוש איתמר (ברכות
י"ב).

רבינו גרשום

ניכר גיד הנשה בידך
גריגיל להכריזו אין אוקין
כוכבים: אלא במקום
שמכריזין כלומר במקום
שהגריגיל להכריז כשיש
טרפה לשרוא: שלימה
נמי לא לישדר דילמא
מתקן ליה כו' דבמקום
שהגריגיל להכריז ביום
שאין מכריז קנה ישראל
בשר מא"י ושמו מתקן
לה ואין מקומה ניכר
ומכור אותה לשרוא: שלימה
איבעי אימא במקום
שמכריזין ואי פרסת שלמין
לא לישדר דילמא מתקן
לה ומתקן לה לשרוא
חיתוכא דעובד כוכבים
מידע ידע: ואיבעית אימא
מקום שאין מכריז אין
פרסת חתוכה נמי לשרוא
דלא אתי למיזבן מיניה
גויה שמה יתנגה לו בכני
ישראל אחר כו': ואיבעית
אימא משום דקא גניב ליה
לדעתיה כלומר לתמ אמו"י
שולה אדם ירך להעובד
כוכבים שלימה אין חתוכה
לא גדיד עין בעלמא
הוא [משריה] משרד ליה
שלימה (ה) כגונב ליה
לדעתיה דמקומו ניכר אבל
אין משרד חתוכה גניב
ליה לדעתיה דסבר ישראל
כ"י כלומר בשכר המעבד
וא"ל לאתר דשדונה
בשרה הוות: אנפקא א"ל
לאשקיייה כלומר יין חי
אל שאקיייה לשפיעה
לאשקיייה ואשקיייה זהו
מזוג: וא"ל אנפקא ח"י
אספרה: דאי מכללא
מאי כלומר אמרת ורש
דשמואל לאו בפרוש
איתמר דאסור לגנוב דעת

חמוכה נמי לישדר. עם גידה דליכא למיחש שמא ימכרה לשראל דהא לא זכני מיניה דחיישי לטרפה: **אלא נמקום שמכריזין.** שיראל מותר ליקח שם צלותו מקום מן העובד כוכבים כיון שלא הכריזו להלמי יחוש לה הטובחים שרואים הם ולטרפה ליקח למיחש דהא לא הכריזו היום: **שלימה נמי לא לישדר ליה.** עד שיטול גידה דלע"פ שמקומו ניכר איכא למיחש דלמא חתיך לה עובד כוכבים ומזויזין וסבור זה שנטל גידה: **חיתוכא דעובד כוכבים.** ציך אינו עשוי כשל ישראל שהוא פורעה כדרך שהגיד מונח. ועל דא סמין רבי צשולח ירך לחצירו על יד עובד כוכבים ולא עשה זה חותם דכשרה היא אלא היא חמוכה כדרך שיראל חותכה אחר חטיות הגיד אל כל צאצר אחר שחיתוך עובד כוכבים וחיתוך ישראל שזין צו אסור עד שיהא צו חותם: **ואיבעית אימא נמקום שאין מכריזין.** ודקשיא לך חמוכה נמי לישדר דהא לא זכין לה ישראל גזירה שמה יתנגה לו צפני ישראל ואותו הירואה שזה נתנה לו לוקח הימנו וכסבור ניטל גידה: **ואיבעית אימא.** עממה דמתני' דלמך חמוכה לא לישדר עם גידה: **משום דגונב דעמו.** דעובד כוכבים כעבור שיראל זה אוהבו מלך שתקנה וטרח זה ליטול גידה עד שנראית לעמלו ואח"כ נתנה לו והוא לא נטלו ונמלך מחזיק לו טובה חנם: (א) **פייסיה לצבוריה.** מן שכו צבעל המעצורת: **מכרה.** ספיניה רחבה שעוברין בה את הנהר: **צמר דשחוטא.** צמילוף שחוטא צחוקת שחוטא וחצירו צכורות (דף ג.) הוא סכחא דמוזין מרצא דאטמא צמר דכתמא. ולי נראה דלשון ממורה הוא. (ב) דהאי דטרפה לאו דוקא דטרפה צשחוטא לא מילחפא אלא כלומר טרפה שחוטא נתן לו צמר דכשרה שחוטא: **ואשקיייה חמרא מוזיא.** והעובד כוכבים סבור שהיין חי: ו**כי מכללא מאי.** מה לנו אי איתמר מכלל אי צפירוש הא מהא כלל ספיר צשעתינ אלאמי אשעתינ גמרל דלאו צפירוש איתמר ומה יש לנו לגומגם בכלל זה: **למ"ד טרפה הואי.** איכא למימר דלאו משום גניבות דעת איקפיד אלא משום דלשהייה גביה עד השמא: **אנפקא חייה משמע.** משום יקרא דדייה איקפיד שעבר על דצרוי: לא יסרע. לא יפליר צו הוציל וידע שלא עשה משום דגונב דעמו להחזיק לו טובה חנם כעבור שמן הלצ משרה לו כן: **ולא יפתח לו כו'.** כל חציותיהס מגופות היו וכשזא אדם חשבו אללו פומח לו חצית להסקומו יין חזק ואס מכר חצית לחנוני שלמנה ועדיין היא אללו לא יפתחה ללו אחרה בצא לו מפני שגונב ללו להחזיק לו טובה חנם כעבור זה הפסד גדול נפקד ע"י שהיה תשאר חצית זו חסרה ותתקלקל יינה וזה ימכרה מיד לחנוני שימכרה לו: **א"כ הודיעו.** מכתמה לחנוני ואינו נפקד: לא יפלי א לו פך ריקן ויאמר לו סוך שמן מפני שחיתוך סוך גונב דעמו כעבור שיש לו שמן: **ואס יש שס חצר עיר.** חצורת עיר שיש שס רצוסי וזה מתכוין להחשיב את האכל צענייתן שיאמרו כמה חשבו זה שזה מכדו כ"כ: **מוטר.** דגדול כבוד הצריות: **סנדל.** של עור צהמה שמתה חיה(ט) מאליה אין עורה חזק כשל כריאה שחוטא: **חיה שחוטא.** צריאה שחוטא: **הפכנה.** שמה מחמת נשיסת נחש מתה והארס נצלע צעור: **ושמן זף על פיה.** כעבור שהכל שמן ומומן עליו אורחים וצטוח שיש לו שמן הרצה לניכס: **וחנק את עצמו.** שלא היה לו מה להאכילס וצוח מהס: **שעוין.** סוגר כמו ויעוקהו (ישעיה ה): **שלימה אין לריך ליטול.** מפני שניכר שלא ניטול והאכולה נטלו: **ועובד כוכבים צין שלימה כו'.** לקמיה [ע"ב] מפרש לה: **אין מוכרין טרפה לעובד כוכבים.** ימכרה לשראל או צמקום שמכריזין וציוס שהכריזו הכי מתוקמא לקמן [ע"ס]:

גיד הנשה פרק שביעי חולין

צד.

חיתוכא דעובד כוכבים מידע ידע. פירש צקונטרס דחיתוך דעובד כוכבים ציך אינו עשוי כשל ישראל שהוא פורעה כדרך שהגיד מונח ועל דא סמין רבי צשולח ירך על יד עובד כוכבים לחצירו ולא עשה צו חותם דכשרה היא אלא חמוכה כדרך שיראל חותכה אחר חטיות גיד עכ"ל ותימה דאס כן לוקמיה אף כשאינ מכריזין וחמוכה לא לישדר ליה דלמא חתי לודצווי לשראל דמיון דחיתוך דשראל מידע ידע לא ימוש ישראל בצא לקנותה שמה טרפה היא דאס כן למה פתחה וחמכה כדרך שעוסיך כדי ליטול הגיד וכי תימנא דחיישי שיראל שמה אחר כך נודע לו שהיא טרפה דא"כ מטעם זה נאסור צשולח ירך לחצירו ע"י עובד כוכבים שלא דמנה לעובד כוכבים ירך אחרת שלא נודע לישראל שהימה טרפה עד אחר שניטל גידה והחליפה צואת וי"ל דכולי האי לא חיישינן דלא שכיח שזדמן כן ליד עובד כוכבים אבל היכא דשראל שלח לעובד כוכבים חייש שיראל צמקום שאין מכריזין לע"פ שניטל גידה דלמא דלכך"ה שלמה לעובד כוכבים לפי שנועד לו אחר יניקור דטרפה היא: **מ"ד טרפה הואי ויהבה לאשקיייה** ואשקיייה חמרא מוזיא (כ) וכי מכללא מאי למ"ד טרפה הואי א"ל אמאי תשאה איסורא למ"ד אנפקא א"ל לאשקיייה אנפקא חייה משמע תניא היה ר' מאיר אומר (ד) אל יסרבה אדם לחבירו לסעוד אצלו ויודע בו שאינו סועד ולא ירבה לו בתקרובת ויודע בו שאינו מקבל ולא יפתח לו בחיות המכורות לחנוני אמ"כ הודיעו הירוא יאמר לו סוך שמן מפך ריקן ואם בשביל כבודו מותר אינו והוא איקלע לבי רב יהודה פתח לו בחיות המכורות לחנוני אודועי אודועיה ואיבעית אימא שאני עולא דחביב ליה לרב יהודה דבלאו הכי נמי פתוחי מפתח ליה ת"ר ילא ילך אדם לבית האבל ובידו לגין המתקשקש ולא ימלאנו מים מפני שמתעהו ואם יש שם חבר עיר מותר ת"ר ילא ימכור אדם לחבירו סנדל של מתה בכלל של חיה שחוטא מפני ב' דברים א' מפני שמתעהו וא' מפני הסכנה (ה) ולא ישגר אדם לחבירו חבית של יין ושמן צף על פיה ומעשה באחד ששיגר לחבירו חבית של יין ושמן צף על פיה והלך ווימן עליה אורחין ונכנסו מצאה שהיא של יין וחנק את עצמו (ו) **ואין האורחין רשאין ליתן ממה שלפניהם לבנו ולבתו של בעה"ב א"כ נטלו רשות מבעה"ב ומעשה באחד שזמן ג' אורחין בשני בצורת ולא היה לו להניח לפנייהם אלא (ז) כשלש ביצים בא בנו של בעה"ב נטל אחד מהן חלקו ונתנו לו וכן שני וכן שלישי בא אביו של תינוק מצאו שעווק א' בפיו ושתיים בידו חבמו בקרקע ומת כיון שראתה אמו עלתה לגג ונפלה ומתה אף הוא עלה לגג ונפל ומת א"ר אליעזר בן יעקב על דבר זה נהרגו ג' נפשות מישראל (ח) מאי קמ"ל דכולה ר"א בן יעקב היא ת"ר ה"השולח ירך לחבירו שלימה אינו צריך שיטול הימנה גיד הנשה חתוכה צריך ליטול הימנה גיד הנשה "ובעובד כוכבים בין חתוכה ובין שלימה א"צ ליטול הימנה גיד הנשה ומפני ב' דברים אמרו אין מוכרין נבילות וטרפות לעובד כוכבים אחד מפני שמתעהו ואחד שמה יחזור וימכרנה לשראל אחר ולא יאמר אדם לעובד כוכבים קח לי בדינך זה בשר מפני ב' דברים**

עין משפט נר מצוה

א כו"מ פ"ח מהלכות
מאלות אסורות ה"ל
ד ע"י כו"מ טו"ש ע"י
סמין פה ע"ש י"א:
ב כו"מ ג' ד מ"י פ"ב
מה"ל דעת ה"ל ו
ו"פ"ח מה"ל מכירה ה"ל א
ג סגמ' לזיון קנה טו"ש ע"
ח"מ סמין רכח סוף ו'
ט כו"מ ה' ו טו"ש ע"ש ס"ז:
ז כו"מ ז' מ"י פ"ב מה"ל
דעת ה"ל ו טו"ש ע"
ח ע"ש סוף ח:
טו כו"מ ה"י פ"ז מה"ל
ביכות ה"י טו"ש ע"
ל"ח"מ פ"י קע ע"ש ע":
ט"ו כו"מ מ"י פ"ח מה"ל
מאלות אסורות ה"ל
יד ע"ש סגמ' לזיון קלט
קמח טור ש"ע י"ד סמין
פה ע"ש סוף י"א:

רבינו גרשום

הבריות אלא מכללא
דמעברא דאיקפד בשביל
שמעיה דנתן לא"
תרנגולת טרפה בכלל
שחוטה מהאי קפידא
איחמר דשמואל דשמואל
אפי' איתמר משמיה
מהואו קפידא מאי ודאי
כן הוא ואינו דאיקפד אי
לאבי תרנגולת כו' כלומר
אפי' דחיוין דאיקפד לא
אמרינן שממיה בפרושה
דאסור לגנוב דעת הבריות
אי שמוש דאיקפד לא
איקפד לשמעיה בשביל
דגנב דעתו של א"י אלא
דלא ליבעי ליה כו' אי
ליבא אנפקא חייא משמע
כלומר שאינו מזוג ומחזיר
בגלו גמור: ולא ירבה
בתקרובת: כלומר לא ישגר
לו ודורות: לא יפתח לו
חביות כו'. כלומר הוא
מכר חביותיו לחנוני ותנוני
מכר חביותיו למוכר מיד
ובא אוהבו לביתו ויבשק
ממנו מכור לי יין מאותו
חבית אל יאמר לו אס
לא בשביל אהבתך לא
יהיית פתוחו וגונב דעתו
המתקשקש. כלומר שאין
בו אלא מעט יין: ואם יש
לו חבר עיר. כלומר תלמיד
חסם ודאי בשביל כבודו
הוא עושה ואין לו יכולת
למלאנו יין מותר: סנדל
של מתה. כלומר סנדל
של עור בהמה שמתה
מאילה בכלל סנדל בהמה
שנשחטה שאין סנדל של
מחה טוב כשל שחוטה:
מפני הסכנה. שמה נשכה
נחש וישב הארס בבשר
דאיה. ושמן צף על
פיה. כלומר יין ומיעוט
שמן על היין: והניח
בפיניהם כשלש ביצים.
כלומר פת כשלש ביצים.
שהוא ערוק כו' כלומר
שהוא טוס: חתוכה ציך
ליטול הימנה גיד הנשה.
כלומר כיון הידיך החתוך
בבשר ברי ישראל חבירו שגיד
הנשה מנוק ממנו ולא
יטלנו: אחד מפני האנסין.
כלומר שמה יעשה לו אונס
חלכותה